

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXVIII.

"GAZETA" iese în 23-care
Abonamente pentru Austro-Ungari
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-ri de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-ri de Duminică 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nu colecători.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 80. etajul
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dușul în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. Un seer-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se
primesc.
Manuscrisuri nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiunea în
Brașov și la următoarele
SIBOURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukas Nachf.,
Nuz. Augenfeld & Emerie Les-
ner, Heinrich Schalek & Op-
pelt Nachf., Anton Oppelik.
In Budapesta la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII Erzsebet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garsond pe o coloană 10
bani pentru o publicare. Pu-
blicări mai dese după tarifi
și învoială. — RECLAME pe
pagina 3-a o seriă 20 bani

Nr. 145.

Brașov, Duminică 3 (16) Iulie.

1905.

NOU ABONAMENT

LA

"GAZETA TRANSILVANIEI".

Cu 1 Iulie st. v. 1905

s'a deschis nou abonament, la care invităm pe toți amicii și sprijinitorii fôiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24 corône, pe șese luni 12 corône, pe trei luni 6 corône, pe o lună 2 corône.

Pentru România și străinătate: Pe un an 40 franci, pe șese luni 20 franci, pe trei luni 10 franci, pe o lună fr. 3.50.

Abonarea se poate face mai ușor prin mandate postale.

ADMINISTRAȚIUNEA.

Inceputul absolutismului.

Ministeriul Fejervary și-a inangurat acțiunea sa în țară printr'un ordin cercular unic în felul său, care se prezintă mai mult ca un *memento* adresat municipiilor, apoi membrilor din majoritatea parlamentară și societății întregi, ca să nu uite de datoria, ce o au față cu statul, care nu poate fi fără de guvern și fără de o administrație regulată și să se lase de gândul cel au în mare parte ca să împiedece pe cetățenii cu sentimente patriotice de a-și plăti contribuția și de a-și împlini serviciul militar de bună voie.

Ceea-ce caracterizează însă și mai mult ordinul ministrului-președinte, este, că predica, ce o conține, pornește dela convingerea sa, căreia îi dă expresiunea cea mai viuă și hotărâtă, că noul guvern este legal și constituțional și numai acel cusur îl are, că „nu se poate răzima pe parlament“.

La afirmarea coalițiunii, că ea stă pe basă legală și constituțională, reprezentând ca majoritate voința „națiunii“, Fejervary răspunde: „Și noi stăm pe baza legală și constituțională; ăr decă coaliția nici nu vrea să primescă guvernul, nici pe noi nu voesc să ne lase a guverna, — un lucru ne mai pomenit în istoria Ungariei — nu noi suntem de vină“.

Mai vorbește Fejervary și de misiunea ce a luat-o asuprași de a îndemna majoritatea camerei să primescă puterea, pentru-ca astfel să pôtă fi numit un guvern corăspunător principiului majorității. Dér, adaugă îndată, „probabil îi va trebui timp mai îndelungat“ până își va pûtă împlini acăsta misiune.

Concluziunea ordinului este, că guvernul va anula fără dór și pôte ori și ce decisiuni și dispozițiuni ale unui municipiu, cari, de ar isvori și din cea mai curată conștiință, sunt de natură a vătămă legile existente și duc neapărat la destrămarea ordinii.

Francisc Kossuth dăce, că ordinul circular al lui Fejervary este un „ordin păcătos“, care trebuie să fie

considerat ca „*inceput al absolutismului*“. El vede în faptul, că Fejervary reclamă pentru sine, că ar sta pe basă constituțională și legală, un precedent periculos, care vrea să introducă în constituția maghiară conceptul, că și o formă de guvernare în afară de constituție pôte trece de constituțională și legală.

Cu modul acesta, adaugă Kossuth, se pôte tot-déuna răsturna voința majorității ori de câte-ori ea nu concordéză cu porunca prea înaltă. Nu pôte înțelege decă, cum s'ar pûtă stabili și validă o responsabilitate politică în afară de parlament. El ajunge la concluziunea, că „acești ómeni“ (guvernul Fejervary) ar cauza mai puțină stricăciune patriei lor, decă ar păși pe față pe arena absolutismului!

Diarele vieneze sunt de părere, că, de óre-ce ordinul despre care vorbim a fost publicat îndată după călătoria lui Fejervary la Ischl, nu se pôte conchide de aici, că intențiunea corônei ar fi de a primi programul majorității și de a face cu puțință formarea unui cabinet al coaliției, prin cedare și prin încuviințarea postulelor militare maghiare.

Aséră comitetul diriguitor al coaliției a avut o conferență, în care s'a vorbit asupra circularii primului ministru. S'au sfătuit cu toții asupra instrucțiunilor, ce ar fi să le dea municipiilor spre a-și pûtă continua rezistența pasivă în mânia ordinului de anulare.

Atunci unul din șefi a dís, că acăsta ar însemna a împinge țera la revoluție, ăr altul a replicat, că țera se află deja în revoluție, în care a fost împinsă de sus.

Vorbe și amenințări umflate, cu cari anevoie vor concorda și faptele.

Ministrul Fejervary către municipii.

Am semnalat la scirile ultime din numărul nostru de ăr, că ministrul președinte br. Fejervary a adresat municipiilor din țera întregă un *ordin-circular*, prin care urmărește ținta de a desarma rezistența pasivă a comitatelor. Țtă acest *ordin-circular*:

În partea primă ministrul dăce, că de timp îndelungat pe terenul vieții publice sunt încurcături seriose. Nu este lege bugetară și lipsesc împuternicirea bugetară a guvernului. Problema guvernului este a cunoște adavărata situație, a îndrepta ce se pôte. Nici direct, nici indirect el nu e de vină la tot ceea-ce în situația generală actuală e neliniștitor, neplăcut și păgubitor. În mijlocul Europei, un stat cultural nu pôte fi nici un moment fără guvernare.

Guvernul actual este *legal și constituțional*. Adevărat, că el nu se razimă pe o majoritate parlamentară; împrejurarea acăsta însă nu atinge existența lui constituțională și legală, nici *nu-l pôte împiedeca în împlinirea problemei sale patriotice*. Problema acăsta e simplă și clară. Ea residă în aceea, *ca să determine majoritatea parlamentului a lua în mâniile ei cărma țerii*. Guvernul actual nu s'a angajat la nimic alt-ceva și nici nu se angajază. Se

va simți fericit, decă în ziua când și-a împlinit problema acăsta, va pûtă neamănat să-și părăsescă poziția și să se libereze de gréua răspundere.

Nisuiță, ca în fruntea afacerilor țerei să stea un guvern din majoritatea dietei, n'a succes până acum, și nu este imposibil să trecă încă óre-care timp până va succede. Guvernul însă abia decă pôte influința ca tratările constituționale să se încheie în timp mai lung, séu mai scurt. Ar fi fost decă cu atât mai oportună o așteptare liniștită, în care timp să se accelereze tratările. În loc de acăsta însă, în ședința dela 21 Iunie a dietei majoritatea, între altele, *s'a isolat cu totul de guvern și și-a dat silința a pune piedecă în calea guvernării, mai ales în administrarea dărilor publice, a cheltuielilor de stat și a suținerii intacte a puterii armate*. În armonie cu acăsta câte-va municipii *au oprit pe funcționarii lor a încasarea dărilor publice, ba chiar și dela conclucra pentru înțrarea sub steag a recrutiilor benevoli*. Guvernul cu mare amărăciune a luat scire despre tóte acestea, deși nu-i trece prin gând a trage la îndoială patriotismul unilateral al acelor câte-va municipii.

Ordinul-circular urmăză apoi așa:

„Însé ordinea de stat trebuie să existe; organele statului, autoritățile și funcționarii *trebuie să-și împlinescă datoria față de patrie*. Nă- perris să se sgduie siguranța personală și a averii, și trebuie să se susțină cu sfințenie creditul și vađa țerii noastre înafară. Tóte aceste mari interese stau mai pe sus de partideși de vederi de partid.

Guvernul însă numai atunci pôte să scutescă cu mână tare bunăstarea societății, decă și societatea își împlinesce datoriile ei față de patrie. Organismul de stat, de care se izoléză propriile-i organe și propria-i societate, e incapabil a susține bunăstarea poporului, torța și autoritatea lui. Ce fel de ruină fatală a solidității stărilor publice, a bunăstării poporului și a intelectualilor maghiari chemați în serviciul statului s'ar nasce din aceea, decă tóte municipiile ar urma exemplul cătorva dintre ele.

„Purtarea sarcinilor publice ale patriei nu este numai legală, ci și o datorie patriotică. *Dările ce se plătesc de bună voie și recrutiile benevoli sunt efluxul caldului sentiment al datoriei patriotice*. Este o *absurditate morală* și e incompatibil cu caracterul istoric al națiunii noastre, ca tocmai autoritățile țerii și funcționarii ei să îngreuneze împlinirea acestei datorii. Procederea acăsta e nepotrivită și pentru ajungerea acelei mari ținte, ce însuflețese majoritatea aliată. Acăsta procedere nu servește decă pentru a păgubi și strica concordia și conclucra între corónă și națiune, nu servește acăsta procedere decă ca o piedecă, și nici nu ușurează, nici nu grăbesce învoiala asupra reformelor proiectate.

„Mai are sens a nu te angaja la guvernare, dér cel puțin a tolera un guvern ce se angajază la o funcțiune fôrte provisorie. *Dér năi a te angaja la guvernare, nici a suferi, ca alții să guverneze, este ceva fără păreche în istoria națiunii noastre și stă în opoziție cu ori-ce principiu constituțional*.

„La ceea-ce s'a angajat guvernul actual este integritatea constituției, sfințenia legilor și menținerea în afară a vađei și creditului țerii noastre. Sperăm, că patriotismul cuminte al majorității camerei și înțelepciunea chibzuită vor ridica în curând acăsta sarcină de pe umerii guvernului.

„Și până atunci însă, *nu putem lăsa țera neguvernată și nu putem tolera măsurile municipiilor, ce provocă o destră-*

mare generală. Acăsta n'o pôte perrmte sentimentul de datorie față de regele și patria noastră. Provocăm și rugăm decă municipiile, ca cu ajutorul fidelității și iubirei lor de patrie, dér tot-odată și cu serioasă chibzuire, să respingă dela ele ori-ce nisuiță, ce ar promova înlăturarea datoriei față de patrie, sgduirea credinței în obligamentele de a purta sarcinile publice, refuzul de a primi dările ce se ofer de bunăvoie și pe recrutiile cari se prezintă benevol. De altfel *guvernul va anula fără întârziere ori-ce hotărâre séu dispoziție a municipiilor, care, de ar isvori din ori-ce pornire curată, violéză legile esistente și duce la desfacerea ordinii*.“

Dat Budapesta, Iulie 12.

Fejervary, m. p.

Fr. Kossuth publică un articol într'un diar din Budapesta în care se ocupă cu ordinul-circular al lui Fejervary. Kossuth dăce, că intenția guvernului este de a anula tóte hotărârile aduse până acum de municipii cu privire la rezistența pasivă. Br. Fejervary numesc guvernul séu constituțional; Kossuth însă spune, că nu este așa și că Maghiarii trebuie să ducă înainte lupta împotriva guvernului, deoarece domnitorul e încunjurat de sfetnici nenaționali, cari împedecă rezolvarea crizei.

Diarele englese și franceze despre criza ungară.

Contele Albert Apponyi, vâđend impresia nefavorabilă ce a produs-o în străinătate acțiunea coalițiunii, s'a pus a desvolta o activitate intensivă jurnalistică. În numărul dela 13 Iulie al diarului „Le Journal“ din Paris contele Apponyi publică o apologie în favorul ideilor independiste, din realizarea căroră — dăce Apponyi — numai întărirea monarchiei (?) și a casei habzburgice pôte rezulta. Încă mai înainte de a fi apelat la ospitalitatea foilor franceze, contele Apponyi a publicat în „Times“ din Londra un articol, în care a expus cunoscutele sale principii politice. La acel articol al lui Apponyi, marele diar englez răspunde în numărul séu de la 11 Iulie.

„Publicul englez“, dăce „Times“, a simpatizat înainte de 1867 cu sforțările poporului maghiar, de a nu se lăsa absorbiți de Austria și degradați la rangul de provincie.

Principiile ce le profeséză Apponyi subminéză armata, care instituțiune *trebuie să rămână imună de agitațiuni naționaliste*.

Intréga luptă — dăce „Times“ — se învîrtesce în jurul celor vr'o 100 de cuvinte de comandă, cari decă s'ar accorda Maghiarilor, ar provoca gelosia celorlalte naționalități.

„Times“ face reproș bărbaților de stat ungarî, că de la 1904 încóce au uitat simțul politic practic și fin, care cu drept cuvânt (!) li-se atribuia mai înainte. Procederea parlamentului ungar cu ocaziunea prorogării legislativei, este pur și simplu revoluționară.

Apponyi susține în scrisórea sa adresată lui „Times“, că el nu vré ruperea uniunii. Dér óre — replică „Times“ — faptele și vorbele majorității au fost tot-déuna în concordanță cu acăsta afirmațiune. Menținerea monarchiei dualistice este o condițiune esențială a păcii europene... A cumpănit óre coalițiunea, care ar fi prețul victoriei sale?... Patriotii maghiari greșesc când cred, că în Viena le sunt dușmanii cei mai mari.

Amicii cei mai buni ai Ungariei privesc cu îngrijire la politica națională, care trebuie să ducă la o catastrofă ireparabilă pentru Ungaria, izolată și fără aliați naturali. Ea va trebui să sucumbă în cas, când pacea europeană ar fi tulburată serios.

Țiarul englez, care în răspunsul său pare a fi fost inspirat de Tisza, încheie:

»După părerea noastră nu se poate justifica nici decum, că propunerile, ce le-a făcut săptămâna trecută ministrul președinte, au fost respinse; nu se poate justifica nici aceea, că pactul sub care Ungaria a prosperat așa de frumos, se periclită; că nu s'a făcut o contra-propunete acceptabilă și că fără cumpănirea consecvențelor se gonesce un ideal național. În sfârșit nu se poate justifica, că existența țării se pune în cumpănă spre a se satisface sentimentele naționale, care se refer mai mult la formă, decât la esență. Dacă opoziția lucră așa, ia o răspundere foarte grea pe umerii săi.«

Cestiunea Marocului.

(Schimbul de note între Franța și Germania.)

Se știe, că între guvernele franceze și germane a intervenit un acord în ce privește conferința internațională pentru reformele în Maroc. Ețã textul notelor schimbate între primul ministru francez Rouvier și ambasadorul german la Paris Radolin.

Nota lui Rouvier e următoarea:

»Guvernul republicei, după întrevederile dintre reprezentanții celor două țări atât la Paris, cât și la Berlin, a ajuns la convingerea, că guvernul imperial în conferința propusă de Sultan, nu va urmări scopuri care să atingă interesele Franței în Maroc, nici scopuri, care să fie în contradicție cu drepturile Franței basate pe tratatele și convențiile și care concordă cu următoarele principii: Suveranitate și independență a Sultanului; integritatea imperiului său; libertate economică fără preferințe pentru nimeni; utilitatea reformelor de poliție și financiare, a căror actualizare va trebui să fie regulată pe baza unui acord internațional; recunoșterea poziției create Franței în Maroc prin întinsa comunitate de graniță între Algeria și imperiul șerifal și prin analogia raporturilor dintre cele două țări, precum și din consecințele special interes pentru Franța, ca ordinea să domnească în Maroc. Față de acestea, guvernul republicei își retrage primele obiecțiuni în contra conferinței, și primesc invitarea.«

Răspunsul lui Radolin, ambasadorul german la Paris, sună astfel:

»De ore-ce guvernul republicei primește conferința propusă de Sultan, guvernul imperial m'a însărcinat să vă confirm declaratiunile verbale, după cari el la conferință nu va urmări scopuri, care să atingă legitimele interese ale Franței în Maroc, sau scopuri, care să fie în contradicție cu legitimele interese ale Franței, basate pe tratatele și convențiile și care concordă cu următoarele principii... și urmază aceleași cuvinte din nota franceză.«

Textul declarațiunii comune a d-lor Radolin și Rouvier sună:

»Guvernul german și guvernul republicei au convenit: 1) să recheme la Tanger misiunile, cari actualmente se află la Fez, imediat ce se va fi intrunit conferința; 2) de a da în comun sultanului Marocului, prin reprezentanții lor, sfaturi asupra compilării programului de supus conferinței pe bazele indicate în notele schimbate la 8 Iulie, între ambasadorul german din Paris și președintele consiliului de miniștri și ministrul de externe al Franței.«

În urma publicării acestor note unul din marile țiare parisiene, primesc următoarea scire din Berlin:

— Scirea încheierii definitive a acordului franco-german a fost primită aci cu adevărată satisfacție. Germania nu vrea ca conferința să fie o cauză de neînțelegere, ci instrumentul unei apropieri. Germania nu a avut nici odată un ton ofensiv față de Franța, d'ar vorbit cu cea serioasă, care era necesară unei explicări, după încercările de izolare a politicii lui Delcassé, și dorește să restabilească relațiunile amicale cu Franța. Incidentul Marocului a slujit să oprască cea politică la care Germania este ađi incredințată, că Franța a renunțat, și pe care ar fi condamnat-o, dacă ar fi cunoscut-o mai înainte, și această și fără intervenția lui Jaurès.

Evenimentele din Rusia.

Proiectul de constituție al aristocrației rusești.

Un redactor al țiarului francez „Gaulois“, convorbind la Lausana în Elveția cu unul din personajile din anturajul conțelului Muraviev, care se afla în localitate, asupra evenimentelor din Rusia, a obținut următoarele declarații și destăinuirii importante:

»Suntem în prezența unei realități. Ora discuțiilor a trecut. E nevoie de fapte. Deșteptarea a fost lungă, d'ar este brutală. Rusia a sosit la o răspântie a istoriei sale. Pentru-ca să nu se mutilizeze, este nevoie să se ia repede măsuri, și credem că autocratia cu o reprezentațiune națională este singura formă de guvern în măsură a răspunde dorințelor populațiilor atât de diferite. Aristocrația este ostilă unei transformări radicale. Reformele pe cari ea le dorește, sunt aproape resumate în următorul proiect de constituție, al cărui autor este Chipof.

1) O adunare națională a imperiului va fi constituită prin vot. 2) Această reprezentanță va avea de scop: examinarea proiectelor de legi, votarea bugetului și controlul fondurilor publice. 3) Ea va fi autorizată să interpeleze pe miniștri, d'ar aceștia, nedependend decât de împărat, nu vor fi răspunzători în fața reprezentanței populare. 4) Președintele va fi numit de către Țar, dintre mai mulți candidați supuși alegerei sale; toate hotărârile adună-

rei vor fi supuse de densusul suveranului. 5) Reprezentațiunea națională nu va fi constituită prin vot universal, ci de către zemstourile reorganizate. 6) Unitățile teritoriale elementare și orașele districtelor vor fi reprezentate colectiv de către zemstourile districtului și orașele de guvernământ; de către zemstourile de guvernământ; acestea și orașele cele mai mari prin adunarea națională a imperiului. 7) Reprezentațiunea populară în adunările locale va fi concepută nu pe baza populațiunii pe clasă, ci va fi organizată în așa mod, ca să facă să intre în consiliile locale forțele efective ale populației.

Țarul către noul ministru de marină.

Țarul a adresat noului ministru al marinei, amiralul Birilev, o scrisoare în care deplânge înfrângerea flotei sale și mărtașa atator marinari credincioși. Țarul mulțumesc lui Birilev pentru energia, de care a dat dovadă la armarea escadrelor a doua și a treia ale mării baltice.

Incredințându-i ministerul de marină — adaugă Țarul — îi dă și drepturi personale, cari i-se cuvin, d'a se ocupa foarte d'apropo de acest departament și de a-i raporta direct lui despre ceea-ce va crede, că trebuie să se facă. Ultimele evenimente de pe marea Neagră dovedesc, că supunerea militărescă a echipajilor a dispărut cu totul... Șefii de pe vaporele de război nu-și îndeplinesc datoria... Astfel de fapte criminale, extraordinare, cer o adencă cercetare și o aspră pedepsă pentru vinovați.

Țarul impune amiralului Birilev, ca primă datorie, să restabilească spiritul disciplinei militare.

În privința noii organizațiuni a flotei, Țarul cere noului ministru de marină, ca să se ocupe imediat cu asigurarea apărării tuturor costelor rusești. În același timp se întrebunțeze toate mijlocele disponibile pentru a-se restabili treptat o nouă flotă de bătălie.

Descoperirea pregătirii unui atentat contra Țarului.

»Daily Telegraph« este informat din Pétersburg, că sub castelul Hlinskoje, de lângă Moscva, unde se fac reparații în vederea strămutării acolo a familiei imperiale, s'a descoperit o mină de dinamită, care trebuia să fie aprinsă pe când Țarul avé să se afle în acel castel. S'au făcut numeroase arestări. Între arestați sunt și doi ingineri, în serviciul statului, cari conduceau reparațiile și transformările.

Așteptarea unei mari revoluții în Rusia.

În Viena au sosit șese dintre marinarii răsvrățiți de pe vasul »Potemkin«. Conducătorul lor e un matroz de nație germană, anume Armin Deutsch (va fi vre-un evreu) care se dă drept membru al partidului revoluționar rusec.

Afară de faptele povestite deja, d'ensii nu mai spun nimic nou despre cele petrecute pe vasul răsvrătit. Ei se vor despărți curând și se vor împraștia prin Europa. Căți-va din ei se vor întorcea pöte în Rusia, de ore-ce așteptă să isbucnescă acolo o mare revoluție peste câteva săptămâni.

Luptă între revoluționari și cazaci.

»Daily Telegraph« este informat, că aproape de Moscva s'au adunat 30.000 de ömeni, cari au protestat violent în contra absolutismului. În adunare s'a aprobat omorirea lui Șuvalow. Poliția luând de veste, a trimis cazaci pentru a împrașcia mulțimea. Auđend cei adunați, că vin cazaci, au dat foc pădurei din apropiere. S'a început apoi o luptă strașnică între revoluționari și cazaci. Mulți au fost răniți, ér 40 omoriți.

SCIRILE DILEI.

— 2 (15) Iulie.

Procesul pentru biserica greco- și macedo-română din Budapesta. Cetitorii noștri știu, că Românii din Budapesta au hotărât să intenteze proces contra bisericei grecesci din Budapesta pentru recunoșterea și afirmarea drepturilor ce le au Românii gr. or. de acolo asupra acestei biserici. Advocatul Dr. Titu Babeș din Budapesta a prezentat deja — în numele Romanilor gr. or. din Budapesta — acțiunea la secția civilă a tribunalului din Budapesta. În acțiune se cere, ca să fie citată la pertractare și ascultați: Dr. Petru Agorasto, jude de tablă, ca prim-curator al bisericei greco- și macedo-române, episcopul sârbesc din Budapesta Lucian Bogdanovici și patriarhul sârbesc gr. or. din Carloviț George Brancovici, și după pertractare tribunalul să enunțe următoarea sentință: Comuna bisericească greco- și macedo-română din Budapesta formeză comună mică și la toate drepturile exercitate de această comună bis. au deopotrivă drept cetățenii ungarî gr. or. greci și români, cari locuiesc stabil în Budapesta, precum și descendenții legitimi ai acestora fără considerare, că își trag originea din Macedonia, sau nu; în urma acestei comunități de drept, sunt deopotrivă părtași la toate drepturile exercitate de această comună bis. toate acele persoane de naționalitate română — fără deosebire de origine — cari își trag originea de la membrii facticii vii sau morți ai acestei comune bisericesci. Mai departe: sunt deopotrivă părtași la aceste drepturi nu numai cei-ce își trag originea din Macedonia, ci — fără considerare la origine — toți cetățenii ungarî gr. or. de naționalitate română sau grecă cari locuiesc stabil în Budapesta, decât dooresc să fie luați în sinul acestei comune bisericesci. În fine toate aventurile acestei comune bisericesci mai ales imobilele cuprinse în cartea funduară și venitele lor formeză proprietatea și posesiunea comună deoparte a credincioșilor gr. or. greci din Budapesta, de altă parte a credincioșilor gr. or. români din Budapesta și credincioșii români gr. or. și greci gr. or. au să se folosescă de aceste averi în proporție egală.

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Insula Sachalin.

Japonezii au ocupat insula Sachalin, ceea-ce nu le-a pricinuit greutăți prea mari, căci cöstele insulei sunt netede și apele brațului de mare, care desparte insula de continent sunt de obicei liniștite. Lățimea de nord a acestui braț nu este mai mare de cât un fluviu mare american. Debarcarea nu ofere nici o dificultate, decât spatele sunt acoperite. Și de acesta s'a îngrijit Togo, care în lupta de la Tsushima a nimicit flota rusescă. Mai grea de cât ocuparea ar fi cucerirea internului țării, decât situația Rușilor n'ar fi precară prin faptul, că din 35.000 locuitori ai insulei, două treimi sunt, ori au fost delinquenți. Dealtmintrelea insula merită, ca cineva să facă pentru ea o sfortare mai mare. Ea este lipsită ce e drept de farmecele naturii, căci marea este incoloră și munții Engyt pleșuvi, solul însă conține adevărate comori. Înainte de toate aici sunt carbuni mulți. Mai departe se află aici uleiuri minerale în abundență. Isvörelle de

petrol au fost deja cumpărate de »Standard Oil«. Afară de acesta mai este aici platină și aur în cantitate mare. Pentru Japonezi însă este mult mai importantă poziția strategică a insulei. Dacă Japonezii se vor fi stabilit aici și vor fi construit întăriturile necesare pe cöstă, atunci nici un vas nu mai pöte intra în Amur, fără să fie observat de d'ensii, și atunci peste tot toate apele între Tsushima și marea Ochotski sunt închise pentru Ruși. Ețã de ce în Japonia s'a constituit o societate, al cărei scop este a se îngriji, ca în condițiunile de pace să fie asigurată posesiunea insulei Sachalin.

Insula Sachalin, situată la gurile Amurului este ultima verigă în lanțul cel lung de insule de la cöstele răsăritene ale Asiei, începend în sud cu insula Formosa și întindându-se până la golful din marea Ochotski.

În urma războiului japono-chines, Formosa ajungend în posesiunea Japoniei, întregul lanț de insule aparține Japoniei, afară de Sachalin. Nu e de mirat deci, că în Japonia curentul este puternic, pentru dobândirea și a acestei ultime verigi, mai ales că o parte a acestei insule a mai

fost în posesiune japoneză. Japonezii întreprinseră încă la 1613 o expediție la Sachalin și partea de sud le-a aparținut până în anul 1875. În acest an Japonia prin contract a renunțat la drepturile sale în favorul Rusiei.

Numele japonez al insulei este Karafuto, ér indigenii o numesc Tarraikui. Prima hartă despre Asia-răsăritenă a fost făcută și trimisă în Europa de către Jesuitii în secolul al șese-spredecelea, în care se află notat și insula Sachalin. Sachalin este despărțită de insula nordostică japoneză Yesso prin linia numită La Perouse. Cercetătorul La Perouse a vizitat Sachalinul la 1887. Un alt cercetător, Krusenstern, a fost pe aci la 1803/6. Mult timp Sachalin a fost considerată de peninsula. Abia la 1849 a reușit căpitanul rus Nevelsky a străbate prin îngustul sund tartaric, ce desparte insula de continent, dovedind prin acesta, că Sachalin este o insulă. Se pöte că mai înainte o limbă de pământ să fi unit insula cu continentul, căci la un loc sundul tartaric nu are decât o lățime de 12 kilometri și adencime de 5 metri. Unirea acesta o confirmă tradițiile bătrânilor, precum și fauna și flora

insulei. Lățimea sundului tartaric este de altmintre 30—120 kilometri. Insula însăși se întinde de la nord spre sud și are o lungime de 600 kilometri și o lățime de 30—160 kilometri. Suprafața ei este de 75.000 kilometri pătrați. La cösta de sud este situat Anivabai cu portul cel mai însemnat, Korsakow (7000 locuitori).

Din munții, cari străbat dealungul insulei, isvöresc numeroase përaie și două riuri. O pădure densă acopere întregă insulă și numai în apropierea coloniilor pădurea este stîrpită. Vegetațiunea este un amestec de plante subtropice și subarctice, o tranșiție de la flora Japoniei la cea a Siberiei. De sigur mai înainte insula a avut climă mai căldurosă. Acum stăpănesc aici nise curente reci și érna băntuie vënturî ghețose. Spre centru clima este mai dulce. Țera este lungă și zăpada de câte 1—2 metri, rămâne câte 6 luni.

Pădurile nepătrunse sunt compuse din mestecenî, fagi, paltini, brădet, ér în regiunile superioare mai căldurose bambus, hortensii și alte plante.

Regnul zoologic este bine reprezentat. Se fac multe vënători. Blănille animalelor se transportă érna cu sãni trase de

Comitatul Sălagiului n'are bani. Din Budapesta se telegrafiază, că *casu comitatului Sălagiu e goală*. Dările suplimentare sunt absolut epuizate. Comitatul a invitat pe contribuabilii să plătescă de bună voie dările, pentru-ca să aibă cu ce plăti pe funcționari. (O, s'erații de ei!) Baronul Wesselenyi a pus la dispoziția comitatului 120,000 corone, »până când se va restitui era constituțională«. — »Resistență pasivă« — și pace.

Darea funcționarilor. Consiliul orașului Budapesta a decis și el, ca dările ce se plătesc de bună voie, să nu fie transpuse în visteria statului. Dér în același timp a adus și următorea decisiune caracteristică: să nu se încasseze dările funcționarilor, cari protestează contra reținerii dării din salariu. Darea funcționarilor, cari nu protestează, să scade din salariu și se consideră ca dare plătită de bună voie.

Reprezentăție teatrală în Zărnescl. La reprezentația teatrală, ce se va aranja mâne, Duminecă sera în Zărnescl sub conducerea d-lui Z. Bărsan, precum suntem informați, vor lua parte și un număr însemnat de inteligenți români din Brașov, Rășnov, Bran, Tohan și Poiana Mărului, dând astfel atențiunea cuvenită apreciativului nostru artist dramatic.

Constituirea societății »Romania«. »E-poca« de Vineri scrie: Astăzi la 9 ore dimineața s'au întrunit în saloanele »Monitorului Petrolului« din strada Sărindar 22, fondatorii societății »România« și au semnat actul constitutiv. La ora 1 și jumătate toți semnatarii s'au prezentat la tribunalul Ilfov secția de notariat și au depus spre autentificare actul constitutiv. Comanditarii au primit mandat de la acționarii de a transforma întreprinderea într-o societate anonimă pe acțiuni, imediat ce se va obține concesiunea de terenuri petrolifere cerută dela guvern.

Impușcarea răsvrațiilor predați Rusiei. Un diar din București publică următorea scire: Răsvrații de pe »Potemkin«, cari s'au predat contra-amiralului rus, comandant al escadreii sosite în Constanța, au fost împușcați pe bordul cuirasatului. Numărul celor cari s'au predat, a fost de 43. N'au fost cruțați nici ofițerii deși declaraseră, că d'ensii au fost simplii prizonieri ai echipajului răsvrațit.

Ceea-ce dă un caracter mai grav acestei crușimii a amiralului rus, este că prizonierii au fost executați chiar în apele române, în noaptea din ajunul plecării escadreii, ceea-ce însemnă o călcare a regulilor internaționale. Scirea acestei grozăvii a fost adusă la cunoștința autorităților române de către unul dintre cei predați, care aflând s'orta teribilă ce-l aștepta, a reușit să fugă de pe bord și a venit în inot până la chei.

Insurecția din Creta. După sciri din Creta, starea insurecțiunii e acum următorea: În centru, din cauza raporturilor între populațiunii și pentru-că Rethymo e ocupat de trupe rusești, ér Candia de trupe engleze, insurecțiunea face relativ progrese încete. Din contră, la apus, ea înainteză foarte repede. Afară de împrejurimile Caneei și ale băiei de Suda, precum și de o fâșie de coastă lângă Selino, tot ținutul se află în stăpânirea insurgenților.

câni peste sund-ul tartarie pe continent. Este samur, vidră, urs negru, vulpi negre și albe. Mai nainte erau și lupi, acum însă s'au imputinat. Se află mai departe și mosc, ren (cervus tarandus) și iepuri. Tigri nu s'au găsit până acuma, deși aceste animale adesea trec pe gheața Amurului și străbat până la 51° lățime boreală. Paseri sunt foarte numeroase, de asemenea și pesci, atât în mare, cât și în fluvii.

Clima nu e favorabilă cerealelor, de cât pe coasta de sud.

Minele de cărbuni se lucrează de către deportați.

Populațiunea indigenă constă din Ainos, Gilyaki, Tunguzi și Iacuti. Hrana lor este ceea-ce găsec în pădure, mare și riuri. Religiunea lor este simplă. Cunosce un creator (Kisk), cu trei ajutoare: deul pădurilor și al munților (pal ni vookh), deul riuurilor și mării (tal ni vookh) și deul focului (toor ni vookh).

Ce va întreprinde Japonia cu deportații, nu se scie. Probabil îi va libera și apoi va proceda cu toate mijlocele la cultivarea insulei.

Măsurile hotărâte la 3 Iulie st. n. de către consiliul general ai puterilor protectoare, contra întroducerii de arme prin contrabandă, au fost puse deja în execuțiune de către vasele de răsbouă aflătoare în apele cretane. Consiliul general ai puterilor protectoare au mai hotărât se adreseze insurgenților o nouă proclamațiune, prin care să-i someze a depune armele și a conlucra la reformele interne. E vorba și de o directă înțelegere cu insurgenții în Therissos.

Biblioteca Academiei române s'a sporit în Iunie cu 397 volume și broșuri, 128 numere de reviste române, 150 streine, 9 atlase și hărți, 16 stampe și portrete, 37 vol. manuscris, 288 documente, 45 fotografii, 1752 foi volante.

Maxim Gorki, cu totă viața lui desordonată, nu numai că este bogat, dér a dovedit, că e și un capabil om de afaceri. El a organizat una din cele mai mari case editore din Petersburg, care publică operele autorilor ruși cunoscuți. Se dice că Gorki a câștigat până acum pentru partea lui peste 600 mii de franci.

Un nou mijloc de înfrumșetare. Revista vieneză »Medizinische Klinik« spune, că la clinica chirurgicală din Viena s'a săvârșit d'ilele trecute o operațiune în urma căreia a rămas o mare desfigurare a feței. Medicul vienez dr. Henning formă din gelatină și glicerină un aluat, care avé să implinască golul lăsat de rana desfigurantă. Prin faptul, că i-s'a adăugat amalgamului de gelatină fire de lână fine și roșii, s'a isbutit a-se imita perfect delicatele vine ale feței. Masca de gelatină preparată astfel s'a pus caldă pe partea feței desfigurată de rană, și în adevăr această desfigurare a putut fi cu totul ascunsă. Dr. Henning voescé să-și perfecționeze această metodă, pentru a acoperi în mod mai simplu rănilor urite.

Escese contra evreilor. Starea de răsbouă a fost proclamată la Ivanovo (Rusia), unde s'au produs grave escese. Mulțimea a prădat aproape toate magaziiile evreiești; mai multe fabrici și case au fost incendiate. Lucrătorii s'au datat la aceste excese din cauză, că se arestase delegații lor.

Rectificare. În articolul prim din nr. 142 al fôiei noastre, colona 2, alinea 2, este a-se ceti »Francise«, în loc de Ludovic Kossuth.

Musică pe promenadă. Musica comunală va concerta Lună după prânț pe promenada de jos la 5%.

Răsbouă ruso-japoneș.

Din incidentul numirii lui Witte ca mijlocilor de pace din partea Rusiei, »Nationalzeitung« din Berlin face următorele observațiuni:

Se scie, că Witte a fost din capul locului vizat ca plenipotențiat al Rusiei în negocierile de pace, și nu mai în cape indioială, că pentru uriașă problemă, ce i-se impune diplomației rusești în Portsmouth-New Hampshire, nimeni altul nu e mai potrivit de cât genialul presedinte al comitetului de miniștri rusești, care se bucură de încrederea întregii Europe.

Pe de altă parte în vederea șovăelii d'înluce a Curtii, Witte a cerut garanții față cu »dușmanul de la spate«.

Atunci s'a început colinda pe la toate ambasadale rusești din Europa — și toți s'au îmbolnăvit, afară de Muravieff, care între numeroșele clice a știut să se țină neutral.

Partidul răsbouăului a știut însă să influințeze atât de energic asupra lui Muravieff, în cât s'a »îmbolnăvit« și el. Cum că în asemenea împrejurări Witte a cerut garanții, și le-a obținut, este un semn îmbucurător.

Din Petersburg se telegrafiază, că alegerea lui Witte s'a făcut la intervențiunea personală a Țarului. Plecarea lui la Washington se va întâmpla d'ilele acestea.

»Kölnische Ztg.« primesce din Berlin următorea scire relativ la misiunea lui Witte:

»Numirea lui Witte ca prim plenipotențiat în negocierile de pace, are fără indioială importanța, că bănuiala cum-că Rusia n'ar lua în serioș negocierile, nu este întemeiată, de ore-ce atitudinea lui Witte în cestiunea răsbouăului ar exclude primirea unei asemenea numiri, decât n'ar

fi convins, că negocierile de pace se vor pute duce la bun sfârșit«.

Orașul Wladivostok e curat și frumos, comandantul fortăreței e generalul Kazbec, care fusese acum 4 luni guvernatorul Varșoviei. Orașul e încunjurat de munți înalți. De 17 luni, 20 mii de omeni lucrează ziua și noaptea la organizarea apărării, și astfel s'au făcut lucrări considerabile. Garnisôna cuprinde 85 mii de omeni; fortăreța are 2000 tunuri, séu mitraieze, 400 milioane de cartușe, obuze și provisiuni pe doi ani.

Populațiunea din Wladivostok, care cuprinde 10 mii de Europeni, dintre cari 4000 femei și copii și 8000 Chinesii, séu Coreeni, e foarte liniștită, cu tôte că în curând se așteptă blocarea portului de către Japonesi. Fie-care își vede de trebă, cu tôte detunăturile necontentite ale tunului, căci în fie-caré și se fac manevre.

Sunt temeri, că în curând Japonesi vor tăia calea ferată dintre Karbin și Wladivostok.

În portul Wladivostok se află »Rusia«, »Gromoboi« și »Bogatir«, crucișătoare cuirasate comandate de amiralul Yessen; alte vase încă, scăpate din desastrul de la Tsushima, »Almaz«, »Grosny« și »Bravye«, 4 contra-torpile și o flotilă de 16 torpile.

Din Petersburg se anunță, că generalii ruși de pe câmpul de răsbouă au trimis Țarului numărôse petițiuni, prin cari cer să li-se mai acorde numai șese luni de răsbouă, ei fiind siguri, că vor pute înfrânge pe Japonesi.

»Daily Mail« crede, că nu este ușor a-se face socotela cheltuelilor suportate de Japonia, pentru răsbouă. Totuși consultându-se anuarul economic-financiar al Japoniei, se dovedesc, că nu mai puțin de 138 milioane sterline au fost luate cu împrumut de Japonia pentru nevoile ei, la cari mai trebuiesc adăugate alte 30 milioane sterline, împrumutate după publicarea anuarului. Se obține deci, un total de 170 milioane sterline, adică 4 miliarde, 250 milioane franci. Mai este apoi de adăugat pensiunile familiilor morților și răniților, a căror cifră capitalisată se va urca probabil la 15—20 milioane sterline.

Bibliografie.

În »Jahresberichte der Geschichtswissenschaft«, ce se publică de Societate istorică din Berlin, a apărut raportul d-lui Nic. Densușianu, despre literatura istorică, cu privire la țările române, în timpul de la 1897—1903. Acestă dare de semnă conține următorele capitole: Colecțiunii de documente; Cronice și cronicari; istoria politică; istoria veche a Daciei; cercetări și studii speciale; monografi cu privire la orașe și cetăți; istoria bisericăscă; drept internațional; istoria culturală; istoria militară; genealogii și istoria nobilimei române; cestiuni privitoare la vechea cronologie a țărilor române; geografie, eraldică și numismatică; limba română și istoria literaturii române; tradițiuni, moravuri, obiceiuri și poeme eroice, limba română în Istria și Macedonia.

În acestă dare de semnă, care este menită a face cunoscute scriitorilor din străinătate isvôrele noastre istorice naționale și vederile autorilor români, se specifică și arată conținutul la 207 opere, memorii și diferite studii istorice și literare.

Au apărut în Editura Institutului de arte grațice »Minerva« Strada regală 6, următorele cărți noué:

»Istoria Românilor în chipuri și icône« vol. I. de N. Iorga cu numărôse ilustrațiuni. Prețul Lei 2.50.

— »Némul românesc în Bucovina« de N. Iorga cu ilustrațiuni. Prețul Lei 2.50.

— »Scrieri politice și literare« ale lui M. Eminescu vol. I (1870—1877). Ediție critică de Ioan Scurtu — Prețul Lei 2.

— »Căluza stațiunilor balneare și climaterice din România« de Aurel Scurtu, sub auspiciile Ministeriului agriculturii, industriei, comerțului și domeniilor. Cu o hartă și numărôse ilustrațiuni. — Prețul Lei 2.50.

A apărut în editura librăriei C. Sfetea București Str. Lipscani 96: Gr. N. Coatu, »Din viața țărănească«, vol. II. — Prețul Lei 1.50.

NECROLOG. Subscriși cu inima adânc întristată aduce la cunoștința tuturor rudeniilor, prietiniilor și cunoscutilor, trecerea din viață a mult iubitei și stimatei lor soție, respective mamă, sócră și bunică Flôrea Goldiș născ. Cornea, care împărțită fiind cu Sf. Taine în al 75-lea an al vieții și 56-lea al fericitei sale căsătorii, astăzi în 30 Iunie v. și-a dat bunul și blândul ei suflet în mâinile Domnului. Rămășițele pământesci se vor înmormenta Vineri în 1 Iulie v. la ôrele 10 a. m. în morminții din Cermeiu. Fie-i țărina ușoră și memoria binecuvântată!

Cermeiu, 30 Iunie v. 1905. Isaia Goldiș, par. gr. or. român în Cermeiu ca soț. Vasilie Goldiș, secretar consistorial în Arad ca fiu. Iulia Oprea n. Goldiș ca fiică. Ioan Oprea ginere. Elena Goldiș n. Luțai, noră.

— Jalnicii Antoniu Mandea, Liviu Antoniu Mandea, véd. Zinca Pandrea n. Moldovenescu, véd. Paulina Mețian n. Pandrea, Dr. Liviu Pandrea și Ioan Mandea, au durerea a face cunoscută încetarea din viață, după grele suferințe, a prea iubitei lor soție, mamă, fiică, soră și noră Elena Mandea n. Pandrea, după abia 1 an de căsătorie. Rămășițele pământesci ale scumpei decedate se vor transporta, de la locuința sa din strada Postakert nr. 4, la cimiterul comun, în ziua de Duminecă, 16 Iulie c., la ôra 4 p. m. și se vor înmormenta după ritul bisericeii gr. or. Fie-i țărina ușoră!

Clușii, în 14 Iulie n. 1905.

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 14 Iulie. Comitetul dirigitur al coaliției a ținut azi séra ședință de mai multe ôre, spre a discuta asupra situațiunii create prin ordinul circular al ministrului președinte către municipii. Conferența va fi continuată Lună. Deputatul Polonyi a prezentat un proiect de instrucțiuni precise pentru primării și municipii, spre a continua rezistența pasivă. Atunci deputatul Eötvös a spus șefilor coaliției să nu mérégă mai departe pe calea ce au apucat, căci vor împinge »națiunea« în revoluțiune. Părerea lui este, că șefii coalișii trebuie să ia cărma țării. Conte Eug. Zichy, deputat și consilier secret, observă că țera se află deja în revoluțiune, unde a fost împinsă de sus. El mai dize, că ori ce speranțe în priceperea Habsburgilor n'ô se aducă Ungurilor decât desamăgiri. Hotărârea definitivă se va lua Lună.

Berlin, 14 Iulie. După o depeșă din Petersburg, Rușii au avut o luptă cu un puternic despărțiment japoneș la Vladimirovka (insula Sachalin). Resultatul luptei nu e cunoscut.

Varșovia, 14 Iulie. Toți funcționarii liniei ferate Varșovia-Viena au hotărât, ca cu începere de azi să vorbescă numai limba poloneșă și să ceră, ca tôte actele să fie scrise în limba poloneșă. Altfel se vor pune în grevă.

La Josipova poporul a comis escese jăfuind 200 locuințe ale Evreilor și 100 prăvălii. Armata a restabilit ordinea.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Traian H. Póp.

Dr. ST. N. CIURCU.

Viena IX Pelikangasse 10. Telefon 65nr.170.
Cabinet de consultațiune
cu somitățile medicale și specialiști din Viena.

Stabiliment de hydrotherapie Wällischhof,

stațiune de tren și postă Brunn-Maria-Enzersdorf, 30 min. departe de Viena.

Arangiamet modern

(pe lângă hydrotherapie completă, băi electrice, de aer, sôre, massage, electrisare gimnastică suedă etc.)

Prețuri moderate.

Cu prospecte și informațiuni mai detaliate stă la dispozițiunea și medicul stabilimentului

Dr. Marius Sturza.

Cursul la bursa din Viena.

Din 14 Iulie n. 1905.

Renta ung. de aur 4%	116.35
Renta de corone ung. 4%	96.60
Impr. cail. fer. ung. in aur 3 1/2%	87.55
Impr. cail. fer. ung. in argint 4%	96.30
Bonuri rurale croate-slavone	97.50
Impr. ung. ca premii	218.75
Losuri pentru reg. Tisei si Seghedin	166.50
Renta de hartie austr. 4 1/10	100.30
Renta de argint austr. 4 1/10	100.30
Renta de aur austr. 4%	119.30
Renta de corone austr. 4%	100.45
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	92.90
Losuri din 1860.	157.—
Actii de-ale Banței austro-ungar.	16.36
Actii de-ale Banței ung. de credit.	780.50

Sz. 94—1905.

közj. hagy.

Hirdetmény.

A néhai Plecker József és neje szül. Trausch Lujza. volt brassói lakosoknak hagyatékához tartozó, a brassói 217. sz. tkjben 5652 hr. sz. a. felvett és Brassó belvárosában a Lensoron 27- ö. i. szám alatt elfekvő épületnek belteleknek nyilvános elárverése f. évi augusztus hó 2-án d. e. 9 órákor fog eszközöltetni, a már közzé tett feltételek mellett, mely árverésre venni szándékozókát hivatalos helyiségembe ezennel meghivom.

Brassó, 1905 évi június 14-én.

Nemes Péter, s. k.

kir. közjegyző,

mint bírői megbizott.

1—3,1527.

Concurs.

Pentru ocuparea postului de contabil la nou infiintandul institut de credit si economii „CODREANA”, cu sediul in Băsești (Ilyésfalva) prin acesta se publică concurs, pe lângă următoarele condițiuni:

1. Salarul pe un an 1.200 cor., dela 1908 incepând in șese ani cu augmentare de plată la an de 100 corone.

2. Tantiemă statutară.

Concursurile sunt a se trimite până in 20 August a. c. st. n. la directorul esecutiv Vasiliu Mica, in Szamos-Udvarhely (Szilágy megye) cu amintirea, că care limbă le posedă in vorbă și in scris.

Dela reflectant se recere cualificatia școlii comerciale și eventuala praxă de până acuma.

Postul va fi a se ocupa probabil in 1.a Octomvrie a. c.

Băsești, la 7 Iulie 1905.

1—3,1528.

Direcțiunea.

Nr. 1092—1905.

Publicațiune.

Comuna politică Scoreiu în 23 Iulie a. c. la 10 ore a. m. st. n. va da in licitațiune publică minuendă edificarea caselor comunale cu suma preliminată 9804 Kor. 51 fl.

Licitațiunea să va face și verbal și cu oferte. Condițiunile de licitare, planul de edificat și preliminarul de spese să află spre vedere in cancelaria comunală și in cancelaria pretorială din Arpașul inferior.

Să notifică că edificarea unei crâșme comunale cu spese 8000—9000 corone și a unei școli cu 4000—5000 corone e in curgere.

Scoreiu in 7 Iulie 1905.

Alexandru Comșia m. p. not. cerc.

Ioan Hampu m. p. primariu.

1825,2—2.

Unde se mănâncă bine și se beu VINURI curate de Mediaș BERE de Pilsen „Urquell” prospeta dela cep in fie-care di? ? La

Restaurantul Schwarzburg in Brașov, Str. Spitalului nr. 20.

Lista de bucate românească.

De o cercetare numerosă se rogă

C. R. GLIGORE CRISTEA,
85—0 conducătorul restauratului.

Canari de cea mai nobilă specie

câte unul seu mai mult până se vor afla, se capeta la Fritz Schuller, Strada Vămei nr. 26. (6—6.)

500 fl. plătesc celui ce va mai capeta vre-odată durere de dinți, ori îi va mirosi gura, după ce va folosi

apa de dinți

a lui Bartilla, o sticlă 70 bani. (Pentru pa-betare și expe. franco 96 fl.)

Eduard Bartilla-Winkler VIENA, 19/1., Sommergasse 1.

Să se ceară pretutindenea apriat apa de dinți a lui Bartilla. Denunțări de falsificare vor fi bine plătite. La locurile, unde nu se pôte capeta, trimt 7 sticle cu 5 cor. 20 fl. franco.

Se capeta in BRAȘOV la farmaciile: V. Roth strada Orfanilor nr. 1, Neustädter piata Franc. Iosif. Jekelius, Stenner Str. Porți 21. Obert Elumena la Victor Klein farm. Coróna. Eduard Kugler Brașovul vechiu.

„ALBINA” institut de credit și de economii in Sibiu.

PUBLICAȚIUNE.

in sensul art. de lege XXXVI. din anul 1876 §. 29.

- Suma scrisurilor fonc. puse in circulațiune cu ziua de 30 Iunie 1905 face . . . . . K 5.419,000.—
  - Pretensiunile institutului de imprumuturi hipotecare, cari servesc de acoperirea acestor scrisuri fonciare sunt de . . . . . „ 5.703,720.49
  - Valoarea hipotecelor luate de basă la susnumitele imprumuturi hipotecare este de . . . . . „ 23.288,775 52
  - In sensul §. 97 din statute „fondul special” pentru asigurarea scrisurilor fonciare este de . . . . . „ 500,000.—
- acesta e indus in cont separat și plasat in următoarele efecte publice:
Nom. K	6,400.—	Sortii de stat din 1860 cu 4%
„	6,000.—	Obligațiuni cu premii ale băncii ung. hipot. cu 4%
„	4,200.—	Sortii de ale imprumut. pt. regul. Tisei cu 4%
„	2,600.—	Sortii de ale impr. pt. regul. Dunărei din 1870 cu 5%
„	5,800.—	Obligaț. cu premii de ale institut. austr. priv. de credit fonciar cu 3%
„	158,000.—	Scrisuri fonc. ung. Landes-Centr.-Sparcassa cu 4 1/4%
„	52,400.—	Scris. fonc. ung. Pester ung. Comerc.-Bank cu 4 1/2%
„	100,000.—	Obligaț. comunale Pester ung. Comerc.-Bank cu 4%
„	74,000.—	Scrisuri fonc. Pester ung. Comerc.-Bank cu 4%
„	100,000.—	Scrisuri fonc. Vereinigte Bpester Hauptstädtischen Sparcassa cu 4%
„	14,000.—	Rentă comună Maiu cu 4%
„	4,000.—	Actiuni de ale reuniunei gener. de credit fonciar pt. proprietarii mici din Ungaria cu 5%

Sibiu, 8 Iulie 1905.

DIRECȚIUNEA.

Copiiilor precum și adulților un neprețubil dar dumnezeesc!

Izvorul „GLORIA” de Arkos

in fer și lithiu-hydrocarbonic foarte bogată apă minerală medicinală

de un efect miraculos, necauând iritațiuni de sânge și unflaturi la stomac, ca cele mai multe ape minerale pré concentrate in acid carbonic liber și in săruri minerale.

(Autorisată ca apă medicinală prin decret ministerial intern Nr. 401—1905.)

Apa minerală „Gloria” este un remediu de cură foarte prețios, care stărnesc pofta de mâncare și înlesnesc mistuirea de minune, promovédă secrețiunea udului și acréla udului, in mod frappant și influențéază membrele fegmatiche ale organelor respirátore, circulațiunea sângelui și activitatea nervilor într-un mod surprințetor.

Tot așa și pentru copii in ori-ce etate este apa minerală „Gloria” deasemenea o beutură foarte prețiosă, dorită instinciv de dânsii, care favorizéază sănătății lor in modul cel mai imbucurător.

Bent en Șampanie, cu vin seu cu bere, apa „GLORIA” va paralisa efectul amefitilor ale acestor beuturi mai ales asupra creierilor și a nervilor de multe-ori foarte vătămător, sub ori ce împrejurare.

Pe baza unui stadiu foarte minuțios mă simt deci obligat a publica, că ori și cine cătră sine, părinții însă și cătră copii lor vor comite mai mult ca o neglijență, decât n'ar incerca efectul minunat al acestei naturală și într'adever binecuvântată apă minerală, care se manipuléază la izvor, — pe cât stă in puțința omenescă — cu cea mai deosebită severitate.

Deposit propriu in Brașov, Str. aței nr. 6,

(vis-à-vis de SCHWARZBURG),

unde se află cu schimbarea sticlelor:

o sticlă de un litru apa minerală „Gloria” pentru 20 filleri,
„ „ „ 1/2 „ „ „ „ 14 „

Josef György,

administrațiunea izvorului „Gloria” de Arkos.

1—100

CREMA MARGIT a lui Földes.
CREMA MARGIT a lui Földes.
CREMA MARGIT a lui Földes.
CREMA MARGIT a lui Földes.
CREMA MARGIT a lui Földes.
CREMA MARGIT a lui Földes.
CREMA MARGIT a lui Földes.
CREMA MARGIT a lui Földes.
CREMA MARGIT a lui Földes.
CREMA MARGIT a lui Földes.
CREMA MARGIT a lui Földes.
CREMA MARGIT a lui Földes.
CREMA MARGIT a lui Földes.
CREMA MARGIT a lui Földes.
CREMA MARGIT a lui Földes.

PENTRU DAME INDISPENSABILĂ!
Cel mai bun
!! COSMETIC !!
depărteza după câteva zile piștrui, pete de float, sgrăbunțe, parasiti și tôte celelalte necurățeni ale pielii. — Netezește încreșturile și preface fața ca prin farmeș albă, fină, înviorată și tinără.
PREȚUL: Borcan mic 1 cor., mare 2 cor.
Articolele distinse de toaletă:
PUDRĂ MARGIT (in 3 color) C. 1-20 bani.
SĂPUN MARGIT 70 bani.
PASTA de DINȚI MARGIT Cor. 1— b.
APĂ MARGIT pentru FAȚĂ Cor. 1— b.
Trimite produzentul cu posta cu rambursă sau trimțând pre-țul înainte:
KELEMEN von FÖLDES, Farmcaist in Arad.
Se capeta in fie-care farmacie, Magazie de droguerie și Parfumerie.
Depozite principale in Brașov:
JUL. HORNUNG la „Arap”, E. JEKELIUS, FR. KELEMEN la „bis. albă”, VICTOR KLEIN la „Coróna de aur”, R. KUGLER, E. NEUSTÄDTER la „Schutzengel”, H. OBERTH, VICTOR ROTH la „Urs”, FRIDR. STENER la „Leu”.

CREMA MARGIT a lui Földes.
CREMA MARGIT a lui Földes.
CREMA MARGIT a lui Földes.
CREMA MARGIT a lui Földes.
CREMA MARGIT a lui Földes.
CREMA MARGIT a lui Földes.
CREMA MARGIT a lui Földes.
CREMA MARGIT a lui Földes.
CREMA MARGIT a lui Földes.
CREMA MARGIT a lui Földes.
CREMA MARGIT a lui Földes.
CREMA MARGIT a lui Földes.
CREMA MARGIT a lui Földes.
CREMA MARGIT a lui Földes.
CREMA MARGIT a lui Földes.

Săpun SCHICHT

Marca: Cerbu seu Cheia

Săpunul cel mai bun și cu spor, prin urmare și cel mai ieftin.

Nu conține ingrediente streine vătămătoare.

Se capeta pretutindeni!

La cumpărare să se observe, ca pe fie care bucată de săpun să fie numele „Schicht” și una din mărcile sus indicate.